

[\(/\)](#)

Inventaris

[Contact \(/contact\)](/contact)[Downloads \(/downloads\)](/downloads)[Hergebruik \(/hergebruik\)](/hergebruik)[Over ons \(https://www.onroenderfgoed.be/over-ons\)](https://www.onroenderfgoed.be/over-ons)[MENU](#)

BESCHERMD CULTUURHISTORISCH LANDSCHAP

Blaasberg

Beschermd cultuurhistorisch landschap van 20-04-1993 tot heden**ID:** 1590 **URI:** <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1590>

Besluiten

Blaasberg (<https://id.erfgoed.net/besluiten/2494>)

definitieve beschermingsbesluiten: 20-04-1993 ID: 2494

Rechtsgevolgen

i Meer informatie over de rechtsgevolgen van beschermingen vind je op [onze website](https://www.onroerenderfgoed.be/de-gevolgen-van-een-bescherming) (<https://www.onroerenderfgoed.be/de-gevolgen-van-een-bescherming>).

Provincie

Vlaams-Brabant

Gemeente

Tremelo

Deelgemeente

Tremelo

Straat

Barbarastraat, Honsdonkstraat, Pater Damiaanstraat

Locatie

Barbarastraat, Honsdonkstraat, Pater Damiaanstraat (Tremelo)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

516 275m²

Beschermingsdossiers

4.03/24109/101.1**DB000061****OB001129**

Typologie: [bossen \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841), [oeverwallen \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2028\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2028), [paleomeanders \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2130\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2130), [valleien \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2000\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2000)

[Project beschermingsdatabank 2013-2016](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1028)

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1028>) (beschermingen: van 01-01-2013 tot 30-06-2016)

Beschrijving

De bescherming als landschap betreft de Blaasberg met een oude oeverwal in het zuiden en een laatglaciale meander van de Dijle in het noorden van het gebied.

In het beschermingsdossier worden de wetenschappelijke en esthetische waarden van de blaasberg als volgt gemotiveerd:

- **wetenschappelijke waarde:** het landschap is van uitzonderlijk belang voor de studie en de kennis van de vorming, evolutie en geomorfologie van de benedenloop van de Dijle en van de Dijlevallei in haar geheel, want het maakt deel uit van een patroon van fossiele, ingesneden meanders die qua vorm en afmeting verschillen van de in de vallei talrijk aanwezige coupures van vrije meanders. De meander van Blaasberg is - vergeleken met de andere fossiele, laatglaciale meanders langs de Demer en Dijle - daarenboven bijzonder belangwekkend, niet alleen omdat hij van bebouwing gespaard bleef, maar omdat er ook één element ontbreekt dat wel aanwezig is bij de andere meanders, namelijk een centrale zandige verhevenheid of donk. De floristische diversiteit van het gebied is groot: 290 soorten van vaatplanten komen voor op circa 51 hectare. Uitzonderlijk zeldzame soorten werden niet waargenomen. De soortenlijst weerspiegelt echter wel de plantengeografische grenssituatie Kempisch versus Brabants district.
- **esthetische waarde:** de esthetische waarde houdt verband met de gevarieerde begroeiing, de sterk versneden zuidelijke bosrand, het voorkomen van bloemrijke graslanden tussen de beboste percelen en het contrast met de open landbouwgronden langs de Dijle.
- Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant, Beschermingsdossier DB000061, De Blaasberg. (DENEFF R., 1994).

Waarden

De Blaasberg is beschermd als landschap omwille van het algemene belang gevormd door de:

esthetische waarde

-

wetenschappelijke waarde

-

Aanduiding van Is de bescherming van

Blaasberg

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/308860>)

Barbarastraat, Honsdonkstraat, Pater Damiaanstraat (Tremelo)

De Blaasberg is een oude, laatglaciale meander van de Dijle die belangrijk is op botanisch en geomorfologisch vlak, onder andere omwille van het ontbreken van een duidelijke, donkachtige meanderkern.

Is de gedeeltelijke bescherming van

Dijlevallei tussen Wijgmaal en Haacht

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300492>)

Haacht, Tildonk (Haacht), Keerbergen (Keerbergen), Wilsele (Leuven), Rotselaar, Werchter (Rotselaar), Tremelo (Tremelo)

Het gebied strekt zich in het noorden uit van Haacht tot Wijgmaal bij Leuven. De Dijlebeemden bevatten nog sporen van meerdere paleomeanders. Dichter langs de Dijle liggen oeverwallen, ze liggen iets hoger en bestaan uit drogere grond, hier bevinden zich veelal akkers en bewoning langs smalle wegen. In de lager gelegen en nattere komgronden overheersen populierenaanplantingen en weilanden. Het verval van de Dijle was voldoende om talrijke watermolens op deze rivier te bouwen. Een goed voorbeeld hiervan is de Molen Van Doren. Ten westen van Werchter ligt de Craeneveldhoeve, een ruime omgrachte hoeve van het gesloten type, geïsoleerd ingeplant temidden van de akkers. Een anti-tankgracht werd tijdens de Tweede Wereldoorlog door het gebied aangelegd.

Je kan deze pagina citeren als:

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2024: *Blaasberg* [online],
<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1590> (<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1590>)
(geraadpleegd op 17 december 2024).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche? [Meld het ons via het contactformulier \(/contact?uri=https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1590\)](#).

Onroerenderfgoed.be is een officiële website van de Vlaamse overheid

uitgegeven door [het agentschap Onroerend Erfgoed](#)
(<https://www.onroerenderfgoed.be/over-ons>)

PRIVACYVERKLARING

([HTTPS://WWW.ONROERENDERFGOED.BE/PRIVACYVERKLARING](https://www.onroerenderfgoed.be/privacyverklaring))

JURIDISCHE INFORMATIE

([HTTPS://WWW.ONROERENDERFGOED.BE/JURIDISCHE-INFORMATIE](https://www.onroerenderfgoed.be/juridische-informatie))

[\(/\)](#)

Inventaris

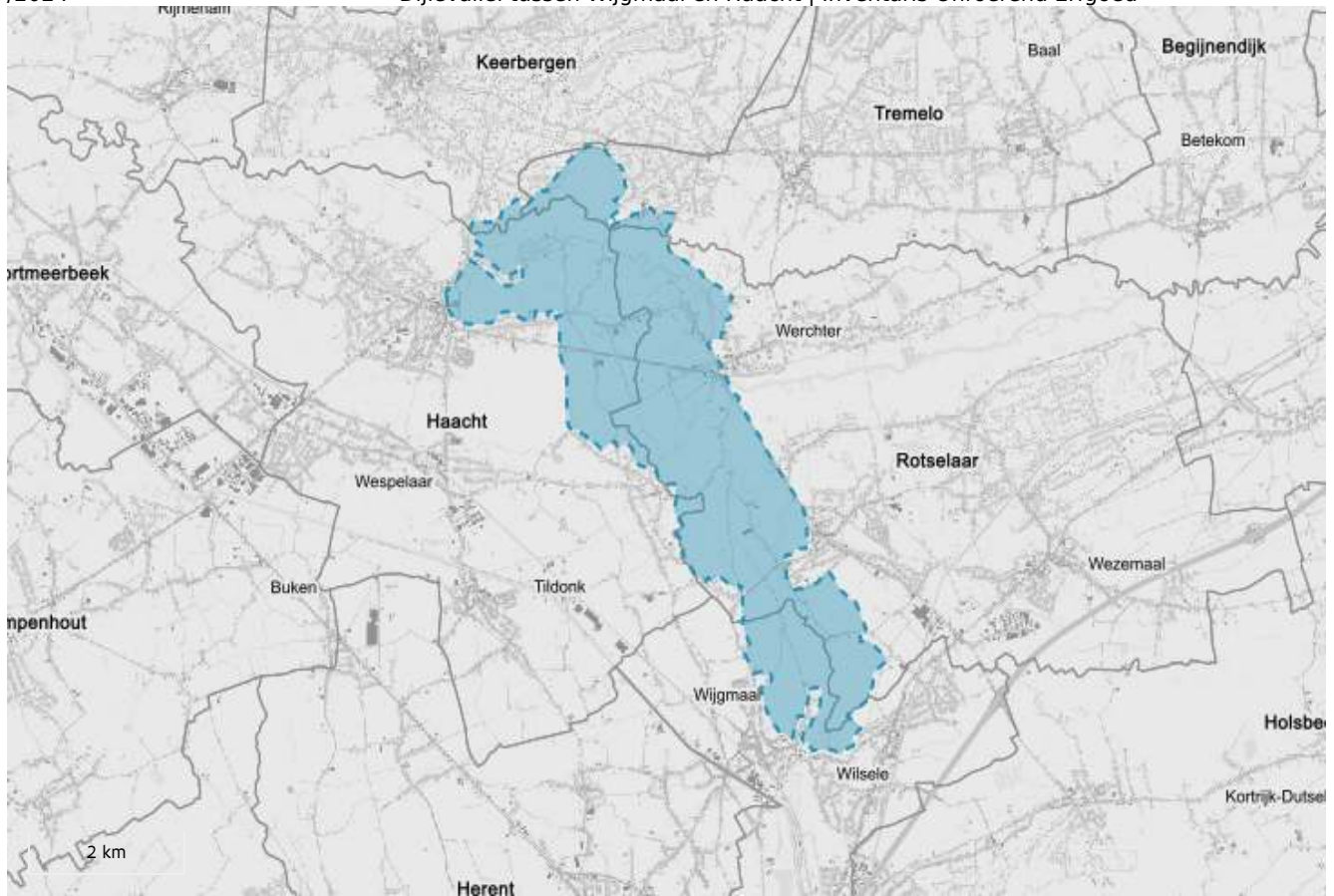
[Contact \(/contact\)](/contact)[Downloads \(/downloads\)](/downloads)[Hergebruik \(/hergebruik\)](/hergebruik)[Over ons \(https://www.onroenderfgoed.be/over-ons\)](https://www.onroenderfgoed.be/over-ons)[MENU](#)

ERFGOEDOBJECT

Dijlevallei tussen Wijgmaal en Haacht

landschappelijk geheel

ID: 300492 **URI:** <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/300492>

Juridische gevolgen

- omvat de aanduiding als beschermd cultuurhistorisch landschap Blaasberg (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/1590>)
Deze bescherming is geldig sinds 20-04-1993
- omvat de aanduiding als beschermd cultuurhistorisch landschap Hoeve Craeneveld: omgeving (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/1545>)
Deze bescherming is geldig sinds 09-03-1977

Provincie

Vlaams-Brabant

Gemeente

Haacht, Keerbergen, Leuven, Rotselaar, Tremelo

Deelgemeente

Haacht, Keerbergen, Rotselaar, Tildonk, Tremelo, Werchter, Wilsele

Straat

Onbepaald

Locatie

Haacht, Tildonk (Haacht), Keerbergen (Keerbergen), Wilsele (Leuven), Rotselaar, Werchter (Rotselaar), Tremelo (Tremelo)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

13 898 334m²

Bewaringstoestand

Bewaard

Erfgoedwaarde

Aanwezig

Typologie: [afgesneden meanders](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2129) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2129>), [alluviale kommen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1993) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1993>), [bossen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841>), [gesloten hoeven](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1420) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1420>), [grachten \(verdedigingselementen\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1152) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1152>), [oeverwallen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2028) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2028>), [paleomeanders](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2130) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2130>), [rivieren](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1963) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1963>), [valleien](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2000) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2000>), [watermolens](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/498) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/498>)

[Inventarisatie ankerplaatsen Landschapsatlas 2001](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1101)

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1101>) (inventarisatie: van 01-11-2000 tot 28-02-2001)

Beschrijving

Dit gebied strekt zich in het noorden uit van Haacht tot Wijgmaal bij Leuven. De Dijlebeemden bevatten nog sporen van meerdere paleomeanders. Langs de benedenlopen van de Dijle en langs de Leibeek tussen Wijgmaal en Hever (een oude Dijlebedding) komen op regelmatige afstanden bochtige stroken vochtig of venig alluvium voor, die kunnen beschouwd worden als relicten van grote, ingesneden meanders. Zij zijn qua afmetingen en straal duidelijk te onderscheiden van de talrijke hoefijzervormige vrije meanders die in een vrij recent verleden van de Dijle werden

afgesneden. De oeverwallen langs de Dijle zijn van latere datum. De oeverwallen liggen iets hoger en bestaan uit drogere grond, hier bevinden zich veelal akkers en bewoning langs smalle wegen. In de lager gelegen en nattere komgronden overheersen populierenaanplantingen en weilanden. Wijgmaalbroek was reeds op het einde van de 18de eeuw bebost, heden domineren populierenaanplantingen. De Blaasberg in het noorden van het gebied is eveneens een paleomeander.

Het verval van de Dijle was voldoende om talrijke watermolens op deze rivier te bouwen. Een goed voorbeeld hiervan is de [Molen Van Doren \(https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/200216\)](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/200216), waarvan de uitrusting nog bewaard gebleven is. Ten westen van Werchter ligt de [Craeneveldhoeve \(https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/41863\)](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/41863), een ruime omgrachte hoeve van het gesloten type, geïsoleerd ingeplant te midden van de akkers. De gebouwen dateren uit de 16de en 17de eeuw met wijzigingen uit de 19de eeuw. Het kasteel van Roost zelf is verdwenen, maar de omgeving heeft sinds het einde van de 18de eeuw weinig veranderingen ondergaan. Enkel een deel van de [omwalling \(https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/200132\)](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/200132) is nog aanwezig: de site omvat de funderingen van een typologisch vrij uitzonderlijk kasteel waarvan de slotgracht gedeeltelijk bewaard bleef. Een [anti-tankgracht \(https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/126647\)](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/126647) werd tijdens de Tweede Wereldoorlog door het gebied aangelegd: deze gracht heeft een randbegroeiing die samen met de resterende perceelsrandbegroeiing een halfopen landschap vormt. In de loop van een halve eeuw is in en rond de gracht een interessante, soortenrijke vegetatie tot ontwikkeling gekomen, met belangrijke moeras- en verlandingsgemeenschappen. De ijzeren geklinknagelde balansbrug over de Dijle, de 'Oude Hansbrug (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/200147>)', opgericht in de periode 1890-95 heeft een historische en industrieel-archeologische waarde.

Bron: Ankerplaats 'Samenvloeiingsgebied van Dijle en Demer'. Landschapsatlas, A20013, Agentschap Onroerend Erfgoed, Brussel.

Auteurs: [Deneef, Roger \(https://id.erfgoed.net/auteurs/126\)](https://id.erfgoed.net/auteurs/126); [Wijnant, Jo \(https://id.erfgoed.net/auteurs/127\)](https://id.erfgoed.net/auteurs/127); [Cresens, André \(https://id.erfgoed.net/auteurs/363\)](https://id.erfgoed.net/auteurs/363)

Datum: 2001

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: [Agentschap Onroerend Erfgoed \(AOE\) \(https://id.erfgoed.net/auteurs/501\)](https://id.erfgoed.net/auteurs/501)

Relaties

Omvat

Blaasberg (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/308860>)

Is deel van

Haacht (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13237>)

Is deel van

Keerbergen (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13565>)

Is deel van

Rotselaar (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13351>)

Is deel van

Tildonk (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13616>)

Is deel van

Tremelo (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13376>)

Is deel van

Werchter (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13627>)

Is deel van

Wilsele (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13630>)

Waarnemingen

Omvat

Barbarastraat (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/990771>)

Omvat

Centrum (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/990701>)

Je kan deze pagina citeren als:

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2024: *Dijlevallei tussen Wijgmaal en Haacht* [online],
<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/300492>
(<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/300492>) (geraadpleegd op 17 december 2024).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche?
[Meld het ons via het contactformulier \(/contact?uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/300492\)](/contact?uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/300492).

Vlaanderen
verbeelding werkt

Onroerenderfgoed.be is een officiële website van de Vlaamse overheid

uitgegeven door [het agentschap Onroerend Erfgoed](https://www.onroenderfgoed.be/over-ons)
(<https://www.onroenderfgoed.be/over-ons>)

PRIVACYVERKLARING

([HTTPS://WWW.ONROENDERFGOED.BE/PRIVACYVERKLARING](https://www.onroenderfgoed.be/privacyverklaring))

JURIDISCHE INFORMATIE

([HTTPS://WWW.ONROENDERFGOED.BE/JURIDISCHE-INFORMATIE](https://www.onroenderfgoed.be/juridische-informatie))

[\(/\)](#)

Inventaris

[Contact \(/contact\)](/contact)

[Downloads \(/downloads\)](/downloads)

[Hergebruik \(/hergebruik\)](/hergebruik)

[Over ons \(https://www.onroenderfgoed.be/over-ons\)](https://www.onroenderfgoed.be/over-ons)

[MENU](#)

ERFGOEDOBJECT

Blaasberg

landschappelijk element

ID: 308860 **URI:** <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/308860>

Juridische gevolgen

- is aangeduid als beschermd cultuurhistorisch landschap Blaasberg (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/1590>)
Deze bescherming is geldig sinds 20-04-1993

Gemeente

Tremelo

Deelgemeente

Tremelo

Straat

Barbarastraat, Honsdonkstraat, Pater Damiaanstraat

Locatie

Barbarastraat, Honsdonkstraat, Pater Damiaanstraat (Tremelo)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

516 275m²

Bewaringstoestand

Bewaard

Erfgoedwaarde

Aanwezig

Typologie: [bossen \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841), [oeverwallen \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2028\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2028), [paleomeanders \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2130\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2130), [valleien \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2000\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2000)

[Project beschermingsdatabank 2013-2016](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1028)

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1028>) (beschermingen: van 01-01-2013 tot 30-06-2016)

Beschrijving

De Blaasberg is een oude, laatglaciale meander van de Dijle die belangrijk is op botanisch en geomorfologisch vlak, onder andere omwille van het ontbreken van een duidelijke, donkachtige meanderkern.

Fysische geografie

Langs de benedenloop van de Dijle, Demer en Laak (een oude Demerbedding) en langs de Leibeek tussen Wijgmaal en Hever, eveneens een oude Dijlebedding, komen op regelmatige afstanden bochtige stroken vochtig en/of venig alluvium voor, die mogelijk kunnen geïnterpreteerd worden als relictten van grote, ingesneden meanders. Ze zijn qua afmetingen en straal duidelijk te onderscheiden van de hoefijzervormige meanders. Dit zijn vrije meanders die in een relatief recent verleden van de Dijle en Demer werden afgesneden. In deze regio komen twee gordels van ingesneden meanders voor: een noordelijke gordel langs de Laak en Dijle tussen Tremelo en Rijmenam en een zuidelijke gordel langs de Leibeek tussen Wakkerzeel en Boortmeerbeek. Op het grondgebied van de gemeente Tremelo komen twee van deze meanders voor, namelijk de 'Putten van Fonteyn' langs de Laak en de 'Blaasberg' ten noorden van de Dijle. Deze meanders werden

door F. Gullentops (1957) beschouwd als getijdenmeanders die tijdens het atlanticum gevormd werden, toen - gezien het hoge zeepeil - ook dat deel van de Vlaamse Vallei de getijdenwerking onderging. Later onderzoek toonde echter aan dat deze meanders van laatglaciale ouderdom zijn.

De benedenloop van de Dijle, tussen Werchter en Mechelen, maakt samen met de Rupel en de Demer deel uit van de oostelijke arm van de Vlaamse Vallei. De huidige Dijleloop tussen Werchter (vanaf de samenvloeiing met de Demer) en Mechelen werd in feite gevormd door de (toenmalige) Demer. Op het einde van de laatste ijstijd (het weichselien, ongeveer 12000 jaar geleden) liep de Demer meer naar het noorden en volgde onder meer de bedding van de huidige Laak. De Dijle daarentegen boog af naar het westen ter hoogte van Wakkerzeel en volgde een eigen bedding ten zuiden van Haacht, waar nu de Leibeek loopt. Beide rivieren vloeiden uiteindelijk samen in de omgeving van Boortmeerbeek.

Zowel in de Dijlevallei stroomafwaarts van Werchter als in de vallei van de Leibeek ten zuiden van Haacht (in feite de vroegere Dijleloop) zijn duidelijke sporen van grote ingesneden meanders aanwezig. Deze paleo-meanders, gevormd tijdens de laatste fase van het laatglaciaal (14500 tot 11560 jaar geleden), werden door de rivieren verlaten tijdens de daaropvolgende periode, het preboreaal, en met zand en venige leem of klei opgevuld. Sommige van deze meanders zijn nog herkenbaar als brede stroken moerassige grond, die weidse bochten beschrijven en vrij grote oppervlakten innemen. De meesten omsluiten een droge, zandige verhevenheid (donk), opgebouwd uit zand opgewaaid uit de droge rivierbedding.

Bij het begin van het subatlanticum, ongeveer 2600 geleden, verliet de Dijle de vallei van de Leibeek en nam haar huidige bedding in ten noorden van Haacht. Deze verandering hield vermoedelijk verband met het vochtiger worden van het klimaat en de grootschalige ontbossingen. Daardoor verhoogden de rivierdebieten, werd ook het regime van de rivieren onregelmatiger en nam hun suspensielading toe. Langs de Dijle leidde dit tot de vorming van lemige, soms zandlemige oeverwallen, die zich duidelijk aftekenen in het reliëf en op de bodemkaart als vrij droge tot matig vochtige leemgronden weergegeven worden, dit in contrast met de natte kleigronden verder van de rivier af of in de geulen van de laatglaciale meanders.

Vanaf het subatlanticum vormde zich langs de benedenloop van de Dijle een tweede type van meanders, namelijk vrije meanders. Deze zijn, in vergelijking tot de paleo-meanders, veel kleiner. De rivier was soms zeer beweeglijk en brak soms haar eigen meanders door, zodat een afgesneden meander ontstond. Het merendeel van de meanderafsnijdingen was echter het gevolg van het rechtekken van de rivierlopen, sinds de late middeleeuwen uitgevoerd om de scheepvaart te vergemakkelijken.

De meander van Blaasberg is, in vergelijking tot de andere fossiele meanders, bijzonder belangwekkend, niet alleen omdat hij grotendeels van bebouwing gespaard bleef, maar ook omdat er één element ontbreekt dat wel aanwezig is in het Cassenbroek, de Broekelei, de meander van Haacht en de 'Putten van Fonteyn' etc., namelijk een centrale, zandige verhevenheid of donk. Het centrale gedeelte van de Blaasberg is volgens de bodemkaart opgebouwd uit kleiige sedimenten met een zandsubstraat op geringe diepte (bodemtype (s)Eep, sterk gleyige kleibodem zonder profiel). Naar de periferie toe wordt dit zandleem of lemig zand (bodemtypes SGp en Lcp, respectievelijk natte tot uiterst natte lemige zandbodem zonder profiel) en matig droge zandleembodems zonder profiel). Dit omgekeerd patroon kan echter niet verklaard worden. In het noorden en oosten van het beschermd landschap komen enkele stukken veenbodem voor.

Vegetatie

In een excursie naar de “*Campine brabantonne*” in 1924 doet de Société royale de botanique de Blaasberg aan. In het verslag van deze uitstap komt de naam Blaasberg niet voor, maar uit de context - onder meer dankzij de verwijzing naar het geboortehuis van pater Damiaan in het gehucht Ninde - blijkt dat de “*ancien méandre de la Dyle, qui au cours des siècles se convertit en marais, fangeux à souhait*” wel degelijk de Blaasberg is. In het verslag worden een aantal plantensoorten opgesomd die in de recente inventarissen niet meer voorkomen, met name blauwe zegge (*Carex panicea*), gele zegge (*Carex flava*), sterzegge (*Carex echinata*), paddenrus (*Juncus subnodulosus*), veenpluis (*Eriophorum angustifolium*) en ronde zonnedauw (*Drosera rotundifolia*). De toenmalige aanwezigheid van deze soorten kan er op wijzen dat de toen nog onbemeste graslanden op natte, zeer voedselarme, zure, humeuze gronden voorkwamen, ongetwijfeld in het noordwestelijk gedeelte, waar nog een veenmosrijk broekbos voorkomt. Het verdwijnen van deze soorten houdt waarschijnlijk verband met de verbossing van het gebied en vermoedelijk ook met de toegenomen verbossing van het gebied en vermoedelijk ook met de groter wordende residentiële druk aan de rand van de Blaasberg en de eutrofiëring als gevolg daarvan.

Sinds 1982 werden in totaal 290 soorten van vaatplanten opgetekend, wat vrij veel is voor een gebied met een oppervlakte van circa 51 hectare, maar niet uitzonderlijk. De floralijst (1982, 1988, 1989) omvat een vrij groot aantal soorten en variëteiten die hoogstwaarschijnlijk via aangrenzende tuinen zijn ingeweken, onder meer schermscheefbloem (*Iberus umbellata*), akelei (*Aquilegia vulgaris*), slaapmutsje (*Eschscholzia californica*), pronkerwt (*Lathyrus odoratus*) en vermoedelijk ook waterlelie (*Nymphaea alba*). Ook de gele dovenetel (*Lamium galeobdolon*) is zonder twijfel de witbonte siervariëteit. Een groot deel van de opgetekende bomen en struiken werd aangeplant of is adventief, in de eerste plaats Canadapopulier (*Populus canadensis* (x)), Amerikaanse vogelkers (*Prunus serotina*), Amerikaans krentenboompje (*Amelanchier lamarckii*), moeras- en Amerikaanse eik (*Quercus palustris*, *Quercus rubra*) en fijnspar (*Picea abies*).

Verder bestaat de floralijst voor een groot deel uit pioniersoorten, soorten die thuishoren in storingsvegetaties, onder meer akkeronkruiden. Dit belet niet dat het soms om vrij zeldzame soorten gaat, min of meer kenmerkend voor dat deel van de Vlaamse Vallei of voor de zuidrand van de Kempen, onder meer rankende helmbloem (*Corydalis claviculata*) en heksenmelk (*Euphorbia esula* subsp. *tommasiniana*). Er werden ook diverse soorten van verlandingsvegetaties opgetekend, zoals zwanenbloem (*Butomus umbellatus*), moerasbeemdgras (*Poa palustris*), gele lis (*Iris pseudoacorus*), blauw glidkruid (*Scutellaria galericulata*); soorten van niet of matig bemeste vochtige graslanden onder meer veldrus (*Juncus actiflorus*), biezenknoppen (*Juncus conglomeratus*) en kruipganzerik (*Potentilla anglica*).

Vanuit botanisch wetenschappelijk standpunt is echter vooral de vegetatie van zuur, kalk- en voedselarm laagveenmoeras van belang, in het beschermde landschap vertegenwoordigd door melkeppe (*Peucedanum palustre*), wateraardbei (*Comarum palustre*), moerasviooltje (*Viola palustris*), waternavel (*Hydrocotyle vulgaris*), pijpenstrootje (*Molinia caerulea*) en egelboterbloem (*Ranunculus flammula*). In 1924 was deze groep van vegetaties veel nadrukkelijker aanwezig, namelijk met heischraal grasland dat zich vermoedelijk bevond aan de noordwestelijke rand, waar zich later een elzenbroek met moerasviooltje, waternavel, elzenzegge en veenmos ontwikkeld heeft.

Cultuurhistorisch landschap

Over de historische eigendomstoestand, ontginningsgeschiedenis en toponymie van de Blaasberg is weinig geweten. Rond 1775 wordt het gebied in zijn geheel als “*prairie marécageuse*” (moerassig weiland) afgebeeld op de kabinetskaart van de Ferraris (1770-1778). De Leibeek volgde toen ongeveer hetzelfde tracé als nu. Omstreeks 1850 - de kaart van Vandermaelen (1846-1854) vermeldt

het gebied onder de naam “*Leg Broek*” - wordt het meest noordelijke gedeelte (ongeveer 1/10 van het gebied) als bos aangeduid. Een halve eeuw later heeft die beboste oppervlakte zich enigszins uitgebreid. Ten tijde van de bescherming (1994) was ongeveer 60%, voornamelijk het natste deel van het beschermde landschap, bebost. De drogere zandleemgronden in het zuidwesten van het gebied maken deel uit van de natuurlijke oeverwal van de Dijle en werden steeds als akkerland gebruikt.

- BOON M.F. 1925: Herborisation de la Société Royale Botanique de Belgique le dimanche 6 juillet 1924, en Campine brabançonne, *Bull. Soc. Roy. Bot. Belg.* 57 (*nouvelle série* 7), 196-198.
- DE SMEDT P. 1973: Paleografie en kwartair-geologie van het confluentegebied Dijle-Demer, *Acta geografica Lovaniensia* 11.
- DENEEF R. & CLAES W. (1982, 1988, 1989): Vaatplanten in de Blaasberg te Tremelo - Floristische streeplijsten voor de I.F.B.L. kilometerhokken D.33.31, D5.33.33, D5.33.34, Archief Bestuur Monumenten en Landschappen.
- GULLENTOPS F. 1957: Quelques phénomènes géomorphologiques depuis le Pléni-Würm, *Belg. Géologie* 66, 86-95.
- Landschapsatlas - Ankerplaats Samenvloeiingsgebied van Dijle en Demer (A20013).
- Archief Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant DB000061 De Blaasberg: beschermingsdossier (Deneef R., 1994).
- Archief Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant DB000061 De Blaasberg: verslag KCML 24 februari 1993.
- De Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden van Jozef Jean François de Ferraris, opgesteld tussen 1770-1778, schaal 1:11.520.
- Topografische kaart van België, Philippe Vandermaelen, uitgegeven tussen 1846-1854, schaal 1:20 000.

Auteurs: [Cox, Lise \(https://id.erfgoed.net/auteurs/451\)](https://id.erfgoed.net/auteurs/451)

Datum: 2013

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: [Agentschap Onroerend Erfgoed \(AOE\) \(https://id.erfgoed.net/auteurs/501\)](https://id.erfgoed.net/auteurs/501)

Relaties

Is deel van

Dijlevallei tussen Wijmaal en Haacht

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300492>

Je kan deze pagina citeren als:

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2024: *Blaasberg* [online],
<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/308860>
(<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/308860>) (geraadpleegd op 17 december 2024).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche?
Meld het ons via het contactformulier (</contact?uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/308860>).

Onroerenderfgoed.be is een officiële website van de Vlaamse overheid

uitgegeven door [het agentschap Onroerend Erfgoed](#)
(<https://www.onroerenderfgoed.be/over-ons>)

PRIVACYVERKLARING

([HTTPS://WWW.ONROERENDERFGOED.BE/PRIVACYVERKLARING](https://www.onroerenderfgoed.be/privacyverklaring))

JURIDISCHE INFORMATIE

([HTTPS://WWW.ONROERENDERFGOED.BE/JURIDISCHE-INFORMATIE](https://www.onroerenderfgoed.be/juridische-informatie))